

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní Mgr. et Mgr. Lenkou Bahýľovou, Ph. D. ve věci

žalobce: **D. M.**
st. přísl. Gruzie
t. č. pobytem Pobytové středisko Zastávka
Havířská 514, 664 84 Zastávka u Brna

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra České republiky**
sídlem Nad Štolou 936/3, P. O. BOX 21, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 10. 2021, č. j. OAM-745/ZA-ZA11-D07-2021,

takto:

- I. Žaloba **s e z a m í t á**.
- II. Žalobce **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalovaný shora označeným rozhodnutím (dále jen „napadené rozhodnutí“) rozhodl, že žádost žalobce o mezinárodní ochranu je nepřijatelná dle § 10a odst. 1 písm. b) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“), řízení o žádosti zastavil dle § 25 písm. i) zákona o azylu a určil, že příslušným státem k projednání žádosti je podle čl. 3 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 (dále jen „nařízení Dublin III“) Polská republika. Jádrem sporu je otázka, zda žalovaný v souvislosti s postupem podle nařízení Dublin III řádně posoudil (ne)existenci systémových nedostatků v Polsku, pokud jde o azylové řízení a podmínky přijetí žadatelů o udělení mezinárodní ochrany.

II. Napadené rozhodnutí a související skutkové okolnosti

2. Žalobce k žádosti o udělení mezinárodní ochrany sdělil, že dne 19. 8. 2021 přicestoval letecky z Tbilisi do Varšavy, kde zůstal deset dnů a následně pokračoval do České republiky autobusem, kam vstoupil dne 29. 8. 2021. Důvodem podání žádosti je jeho novinářská činnost. Dále sdělil, že výhrůžky kvůli jeho novinářské činnosti pokračovaly i po příjezdu do Polska, kde se ale na policii neobrátil.
3. Žalovaný v napadeném rozhodnutí s odkazem na příslušná ustanovení nařízení Dublin III konstatoval (na základě cestovního dokladu žalobce, jeho prohlášení a prohlášení Polské republiky), že žalobce byl dne 30. 8. 2021, kdy učinil prohlášení o mezinárodní ochraně na území České republiky, držitelem platného dlouhodobého víza vydaného Polskou republikou s možností více vstupů a maximální délkou pobytu 104 dní ode dne 12. 8. 2021 do dne 23. 11. 2021; bylo proto nutné aplikovat kritérium dané čl. 12 nařízení Dublin III. K žádosti žalovaného o převzetí příslušnosti k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu, podanou v České republice, Polská republika v informaci ze dne 9. 9. 2021 svoji příslušnost uznala.
4. Následně se žalovaný zabýval tím, zda v případě Polské republiky existují závažné důvody se domnívat, že dochází k systematickým nedostatkům, pokud jde o azylové řízení a podmínky přijetí žadatelů, které by dosahovalo možného rizika nelidského či ponižujícího zacházení. V tomto ohledu žalovaný vycházel zejména z dokumentu Informace OAMP Polsko, Azylový systém: řízení o mezinárodní ochraně, pobytová střediska a dublinský systém ze dne 10. 8. 2020 a z této informace pak shrnul právní základ řízení o udělení mezinárodní ochrany v Polsku a postup v tomto řízení. Mj. uvedl, že žadatelé o mezinárodní ochranu jsou informováni o seznamu nevládních organizací, registrují se v jednom ze dvou přijímacích středisek, ve kterých mají nárok na sociální a materiální podporu, lékařskou péči či školní vzdělávání. Žalovaný popsal též možnosti opravných prostředků proti rozhodnutí o mezinárodní ochraně v Polsku.
5. Žalovaný rovněž poukázal na to, že na úrovni Evropské unie nebylo vydáno žádné závazné rozhodnutí pro členské státy Evropské unie nebo Rady Evropy, které by jednoznačně deklarovalo systematické nedostatky řízení ve věci mezinárodní ochrany a přijímání žadatelů o mezinárodní ochranu v Polské republice, dosahující dokonce rizika nelidského či ponižujícího zacházení ve smyslu Listiny základních práv EU. Rovněž Úřad Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky nevydal žádné stanovisko, aby se členské státy EU zdržely transferu žadatelů o mezinárodní ochranu do Polské republiky (jak to v minulosti zcela jednoznačně učinil v případě Řecka). Polská republika je rovněž považována za bezpečnou zemi původu, ratifikovala a dodržuje mezinárodní smlouvy o lidských právech a umožňuje činnost právníkům osobám, které na dodržování těchto práv dohlíží; o udělení mezinárodní ochrany zde ročně požádají tisíce uprchlíků.

6. Žalovaný následně poté, co shrnul skutečnosti týkající se osoby žalobce (v ČR nepobýval, nemá zde žádné zázemí, je soběstačný, samostatný, nemá zdravotní omezení, v Polsku má možnost pobývat v zařízení pro žadatele o mezinárodní ochranu, které není přístupné veřejnosti), konstatoval, že nenašel relevantní důvody pro aplikaci čl. 17 nařízení Dublin III.

III. Žaloba

7. Žalobce nejprve obecně nejprve obecně namítl porušení § 3 (nebyl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti), § 50 odst. 2 a 3 (žalovaný si neopatřil dostatek podkladů pro vydání rozhodnutí), § 68 odst. 3 (nedostatečnost odůvodnění napadeného rozhodnutí) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, a čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III (nebyly dostatečně zkoumány systematické nedostatky ve státě, do kterého by měl být žalobce předán).
8. Žalobce nejprve shrnul důvody, pro které podal žádost o mezinárodní ochranu (vykonával novinářskou činnost, psal články zabývající se korupcí, ekonomickou nestabilitou a zdražováním) a za tuto činnost mu bylo státními složkami vyhrožováno zabitím (2-3x měsíčně), čelil též napadení. Víza do Polska si vyřídil proto, že to pro něj byla jediná možnost, jak se dostat do ČR, která je pro něj bezpečnou zemí. V Polsku mu bylo telefonicky opět vyhrožováno zabitím, a proto má za to, že v Polské republice jeho pronásledování trvá. Návrat do Polska je tak pro něj nepředstavitelný. Pokud se žalovaný touto otázkou v napadeném rozhodnutí nezabýval, zatížil své rozhodnutí nepřezkoumatelností.
9. Žalobce dále namítl, že napadené rozhodnutí odporuje čl. 3 odst. 2 ve spojení s čl. 17 nařízení Dublin III. Žalovaný podle něj nedostatečně posoudil otázku, zda v Polsku nedochází k systémovým nedostatkům v řízení o mezinárodní ochraně. Žalovaný si k této otázce nezajistil dostatek relevantních podkladů, informaci OAMP ze dne 10. 8. 2020 považuje žalobce za nedostatečnou, neboť nelze toliko odkázat na přijatá zákonná opatření, aniž by bylo reflektováno jejich využívání. Otázku systémových nedostatků žalovaný posoudil pouze formálně, a proto je napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné; žalovaný v tomto ohledu neunesl své důkazní břemeno.
10. Svoje tvrzení žalobce opřel o článek European Council on Refugees and Exiles (ECRE) ze dne 10. 1. 2014, podle něhož roste počet případů, ve kterých národní soudy nařídily suspendování dublinských transferů do EU zemí, včetně Bulharska, Maďarska, Malty, Polska a Itálie, z důvodu nedostatků azylového řízení v těchto zemích. Příjímací a pobyťová střediska jsou zde přeplněná, přístup k poradenství je tak komplikovaný. Žalobce poukázal též na rozhodnutí nizozemského soudu (ze dne 4. 10. 2013), podle něhož v minulosti v případě polských žadatelů o mezinárodní ochranu docházelo k průtahům a k deportaci osob bez možnosti domáhat se účinné ochrany. Dle UNHCR podle žalobce hrozí žadatelům v Polsku návrat do zemí, v nichž jim reálně hrozí porušení čl. 3 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.
11. Žalobce dále odkázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu (rozsudek ze dne 25. 2. 2015, č. j. 1 Azs 248/2014-27) a žalovanému vyčetl, že v napadeném rozhodnutí nezohlednil žalobcem popisované veřejně dostupné skutečnosti, pouze odkázal na jednotlivá ustanovení právního řádu Polské republiky. Takový postup odmítl též Ústavní soud v nálezu ze dne 18. 9. 2014, sp. zn. III. ÚS 2331/14. Z dikce čl. 3 odst. 2 pododstavec

druhý nařízení Dublin III přitom vyplývá, že k jeho aplikaci postačí domněnka systematických nedostatků, pokud je založena na existenci závažných důvodů. Tyto důvody žalobce prokázal odkazem na několik zdrojů a proto má za to, že průběh azylového řízení v Polsku naplňuje obavy ve smyslu čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III.

12. Žalobce rovněž samostatným podáním přiloženým k žalobě požádal o přiznání odkladného účinku.

IV. Vyjádření žalovaného

13. Žalovaný ve svém vyjádření uvedl, že napadené rozhodnutí považuje za právně i věcně správné, vyčerpávajícím způsobem v něm vysvětlil, proč je k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu příslušná Polská republika a v tomto ohledu na jeho obsah odkázal. Žalobní argumentace se s obsahem napadeného rozhodnutí míjí, podklady, ze kterých čerpá, jsou zastaralé (z let 2014, 2017). Žalovaný neshledal důvod k tomu, aby byl žalobě přiznán odkladný účinek.

V. Posouzení věci soudem

14. Žaloba je přípustná. Podala ji oprávněná osoba (§ 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní; „s. ř. s.“), v zákonné lhůtě (§ 32 odst. 1 zákona o azylu). Krajský soud ve věci rozhodl v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. bez nařízení ústního jednání, neboť pro tento postup byly splněny zákonem stanovené podmínky (žalobce se ve lhůtě dvou týdnů od doručení výzvy nevyjádřil a žalovaný s rozhodnutím bez jednání souhlasil).
15. Nejprve se krajský soud zabýval tím, zda napadené rozhodnutí netrpí vadou nepřezkoumatelnosti, jak žalobce (byť toliko obecně) namítal, neboť k takové vadě je soud povinen přihlížet z úřední povinnosti. Rozhodnutí je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, pokud z jeho odůvodnění nelze seznat důvody, proč správní orgán určitým způsobem rozhodl. Takovou vadou napadené rozhodnutí netrpí, neboť z něj je zřejmé, že jej k závěru o nepřípustnosti žádosti žalobce o mezinárodní ochranu a k závěru, že je na místě jeho předání do Polska, vedla skutečnost, že žalobce přicestoval do České republiky na polské vízum, jehož platnost v okamžiku podání žádosti dosud neskončila. Jedná se o odůvodnění srozumitelné a přezkoumatelné.
16. Podle čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III platí, že přemístění do příslušného státu není možné, existují-li závažné důvody se domnívat, že v tomto státu dochází k systematickým (systémovým) nedostatkům, pokud jde o azylové řízení a podmínky přijetí žadatelů, které s sebou nesou riziko nelidského či ponižujícího zacházení ve smyslu článku 4 Listiny základních práv Evropské unie.
17. V tomto typu řízení je žalovaný vždy povinen zabývat se v odůvodnění svého rozhodnutí otázkou, zda přemístění žadatele do příslušného členského státu nevylučuje existence systémových nedostatků ve smyslu uvedeného ustanovení (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 2. 2015, č. j. 1 Azs 248/2014-27). Žalovaný má přitom zásadně povinnost shromáždit relevantní podklady o přijímajícím členském státě, aby mohl tuto otázku řádně posoudit (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 1. 2017, č. j. 5 Azs 229/2016-44). Nadto je nutno uvést, že v otázce azylového řízení mezi členskými státy stále platí domněnka vzájemné důvěry. Pro její vyvrácení musí žadatel uvést hodnověrná tvrzení o systémových nedostacích v azylovém řízení, jež by důkladně podepřel relevantními důkazy (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 9. 2019, č. j. 5 Azs 252/2019 – 41).

18. Krajský soud dospěl k závěru, že žalovaný své povinnosti shromáždit relevantní podklady o přijímacím členském státě dostal, pokud vyšel z Informace OAMP ze dne 10. 8. 2020, Polsko, Azylový systém: Řízení o mezinárodní ochraně, pobytová střediska, dublinský systém. Tato informace byla vypracována mj. v souladu se standardy Evropského podpůrného úřadu pro otázky azylu, je opatřena množstvím odkazů na zdroje informací, z nichž ve svých zjištěních vychází (např. AIDA – Asylum Information Database, EMN – European Migration Network, MZV USA), včetně zdrojů primárních, vzniklých v zemi původu. S žalobcem proto rozhodně nelze souhlasit v tom, že se jedná o prostý souhrn právní úpravy polského azylového řízení. Soud tuto informaci považuje za aktuální a dostačující k přijetí závěru, že žalovaný zjistil stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti.
19. Ke zdrojům informací, na které žalobce v žalobě odkázal, a které ani nebyly řádně navrženy k důkazu, soud uvádí, že s ohledem na datum jejich vydání je nepovažuje za informace, které by měly potenciál zjištění shromážděná ve správním spise, resp. v Informaci OAMP ze dne 10. 8. 2020, vyvrátit či alespoň zpochybit. Zprávy, na něž žalobce odkazoval, jsou z let 2013 a 2014, jejich vydání tedy o několik let předchází nejen Informaci OAMP z roku 2020, ale též všechny další zdroje informací a podklady, z nichž tato informace vychází. I kdyby tedy žalobce požadoval, aby soud žalobcem odkazované zprávy provedl k důkazu, takový důkaz by pro svou neaktuálnost připuštěn nebyl. Lze tak konstatovat, že žalobce svá tvrzení o (aktuálních) systémových nedostatcích v polském azylovém řízení nepodepřel relevantními důkazy.
20. Námitce nedostatečně zjištěného skutkového stavu tedy krajský soud nepřisvědčil. Shora vytyčeným požadavkům judikatury žalovaný vyhověl, neboť v napadeném rozhodnutí srozumitelně uvedl, z jakých skutečností dovozuje, že se polský azylový systém s nedostatky nepotýká. Informaci OAMP z roku 2020, která se zabývá polským azylovým systémem, lze ve spojení s dalšími zjištěními žalovaného (srov. shrnutí v bodě 5 tohoto rozsudku), v tomto případě považovat za dostatečný podklad pro přijatý závěr, že žalobci nehrozí riziko špatného zacházení, které by vyplývalo z nedostatků azylového systému a přijímacích podmínek.
21. Nelze přisvědčit ani výtce žalobce, že se žalovaný nezabýval důvody, pro které žalobce podal žádost o mezinárodní ochranu v České republice, resp. proč se nechce do Polska vrátit. Tato otázka nesouvisí s existencí systémových nedostatků ve smyslu čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III, ale má význam z hlediska aplikace čl. 17 nařízení Dublin III, na něž žalobce rovněž odkázal. Podle tohoto ustanovení se může každý členský stát (odchylně od čl. 3 odst. 1) rozhodnout posoudit žádost o mezinárodní ochranu, i když podle „dublinských“ kritérií příslušný není. K takovému posouzení by mělo dojít vždy, je-li to nutné k poskytnutí skutečné efektivní ochrany před individuálně identifikovanou újmou (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 1. 2017, č. j. 2 Azs 222/2016 – 24).
22. Ve správním řízení žalobce vyjádřil obavy z výhrůžek osob, jimž (fyzicky) čelil v zemi svého původu a které (telefonicky) neustaly ani po jeho příjezdu do Polska. Bylo tedy na místě, aby se žalovaný k možnosti použití diskrečního oprávnění dle čl. 17 nařízení Dublin III vyjádřil, což v napadeném rozhodnutí (s. 5) učinil. Zde mj. uvedl, že žalobce nemá v České republice žádné vazby. V Polské republice pobýval jen po dobu nařízené karantény a v souvislosti s Polskou republikou se nesetkal s žádným problémem. Je soběstačný a schopný samostatné orientace v cizojazyčném prostředí. Žalovaný dále uvedl, že žalobce má možnost pobývat v zařízení pro žadatele o mezinárodní ochranu, které není

přístupné veřejnosti, a dále, že v případě potíží se může obrátit na personál zařízení nebo na policii, stejně jako v České republice.

23. Soud považuje odůvodnění žalovaného s ohledem na tvrzení žalobce a zjištěné skutkové okolnosti za dostačující (zejména s ohledem na to, že se mělo jednat o telefonické výhrůžky, že žalobce svou situaci v Polsku nijak neřešil, a že Polsko lze považovat za bezpečnou zemi). Věcné důvody žádosti, tj. zda žalobci hrozí v zemi původu nebezpečí pronásledování či vážná újma, budou hodnoceny ze strany orgánů státu příslušného k posouzení žádosti. Pokud jsou tedy jediným důvodem subjektivních obav žalobce z pobytu v Polsku telefonáty ze strany jeho pronásledovatelů, resp. jejich spojenců (ostatně takové telefonáty nelze vyloučit ani v případě pobytu žalobce v České republice), k použití diskrečního oprávnění dle příslušného článku nařízení Dublin III to nepostačuje.

VI. Závěr a náklady řízení

24. Krajský soud s ohledem na výše uvedené dospěl k závěru, že se žalovaný v napadeném rozhodnutí možností předání žalobce do Polska s ohledem na čl. 3 odst. 2 a s čl. 17 nařízení Dublin III zabýval dostatečně a jeho úvahy mají oporu v podkladech správního spisu, které ze strany žalobce zpochybněny nebyly. Proto žalobu jako nedůvodnou zamítl dle § 78 odst. 7 s. ř. s.
25. O návrhu na přiznání odkladného účinku žaloby soud samostatně nerozhodoval, neboť po učinění nezbytných procesních úkonů rozhodl ve věci samé; rozhodnutí o odkladném účinku by proto nemělo žádný smysl.
26. Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nebyl úspěšný, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení, procesně úspěšnému žalovanému žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvojím vyhotovení u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno dne 11. listopadu 2021

Mgr. et Mgr. Lenka Bahýřová, Ph.D., v. r.
samosoudkyně

Za správnost vyhotovení:
B. K.